

Pengar och betalningar: vart är vi på väg?

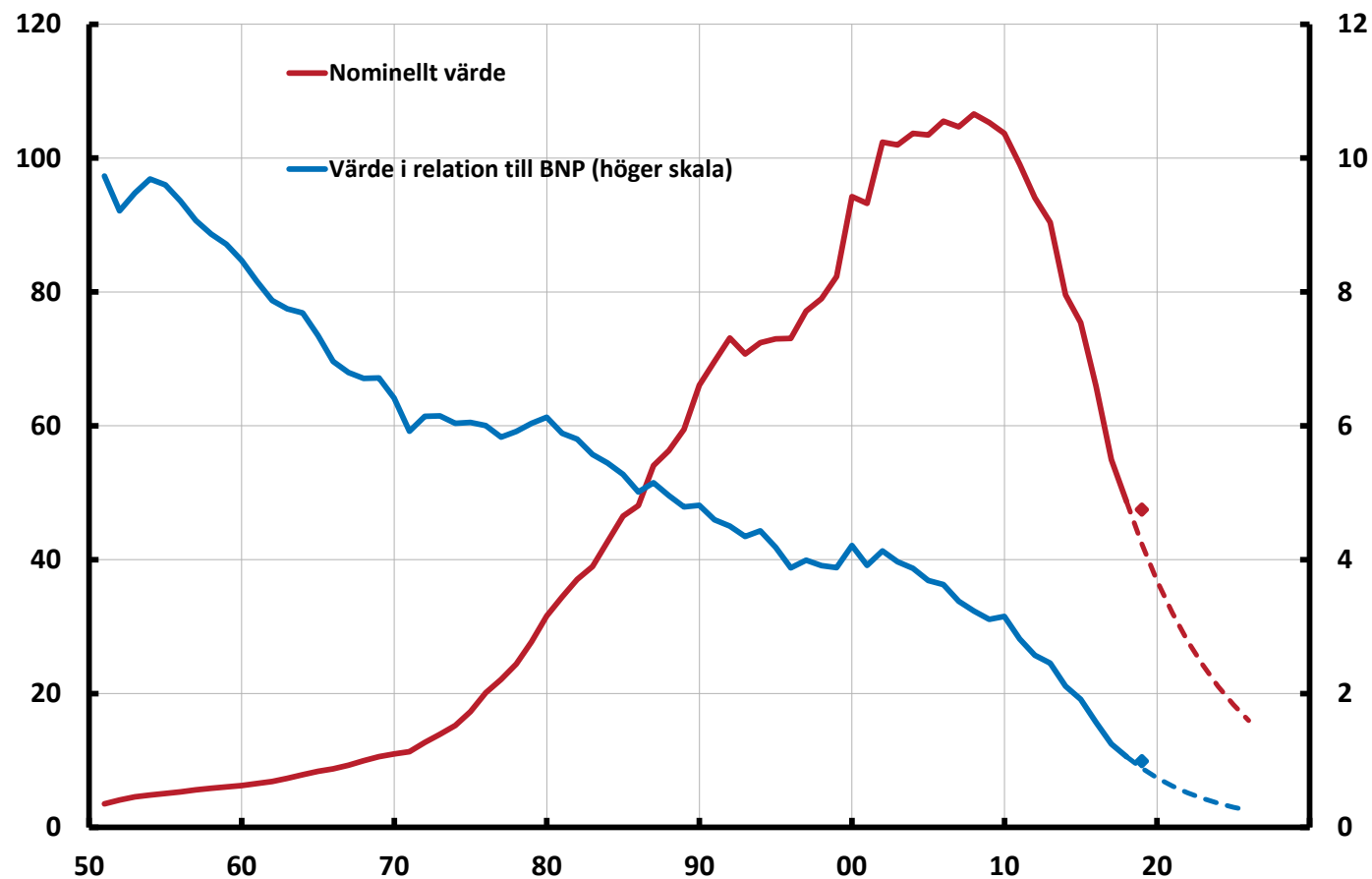
Nationalekonomiska föreningen
Handelshögskolan i Stockholm
4 juni 2018

S V E R I G E S R I K S B A N K

Stefan Ingves
Riksbankschef

Snabbt minskande användning av kontanter

SEK mdr (årsgenomsnitt). Kontanter i cirkulation/BNP. Streckade linjer anger möjlig utveckling baserat på trend från 2010.

Källa: SCB and Riksbanken

Vad är pengar?

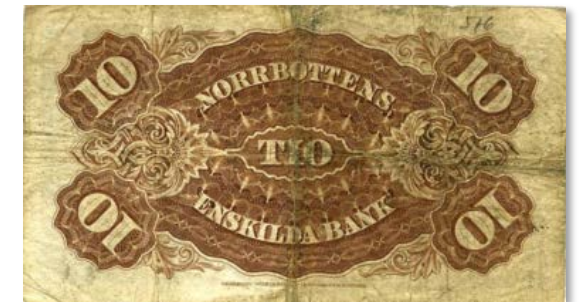
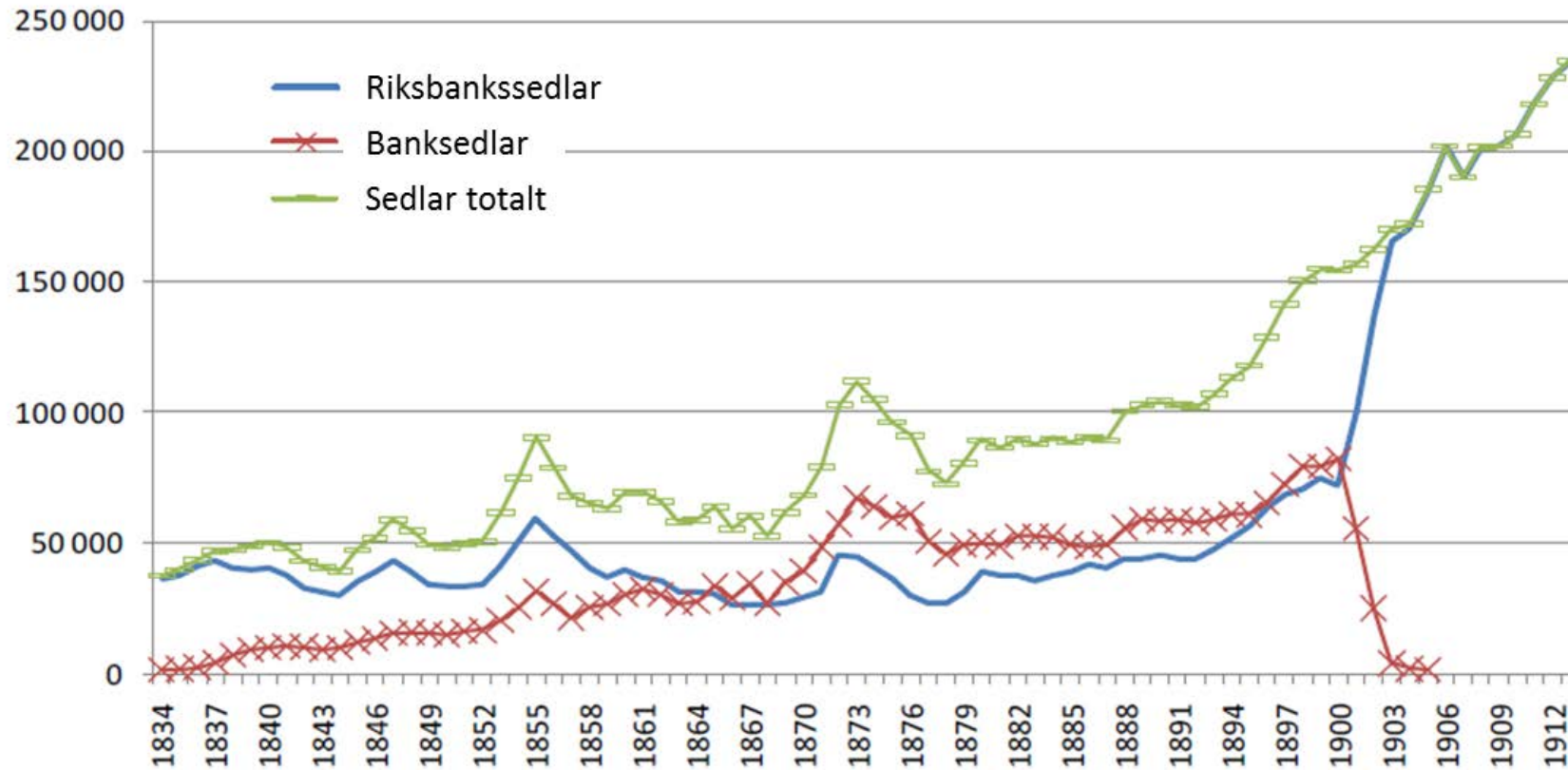
Betalningsmedel
+
Räkneenhet
+
Värdebevarare
=
PENGAR

Stora mynt blev smidig sedel

Sedelmonopolet – en enhetlig standard för sedlar

SEK tusen. Sedlar utgivna av kommersiella banker och Riksbanken, 1834-1913.

Källor: Ögren, A. (2003) Post & Inrikes tidning 1835-1871, Sammandrag af Bankernas uppgifter, 1871-1911, Sveriges Riksbank (1931)

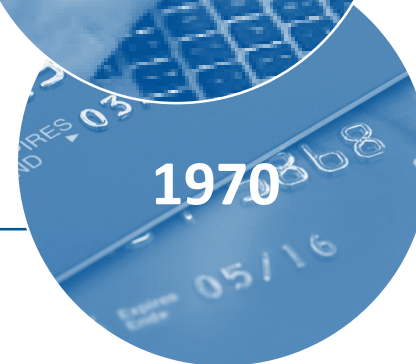
Kontobaserade betalningar möjliggjordes med post- och bankgirosystemen

- 1925: Postgirot bildas
 - Statligt initiativ för att förenkla transfereringar
- 1950: Standardiserad pappersblankett för bankkredittransfereringar
- 1959: Bankgirocentralen bildas

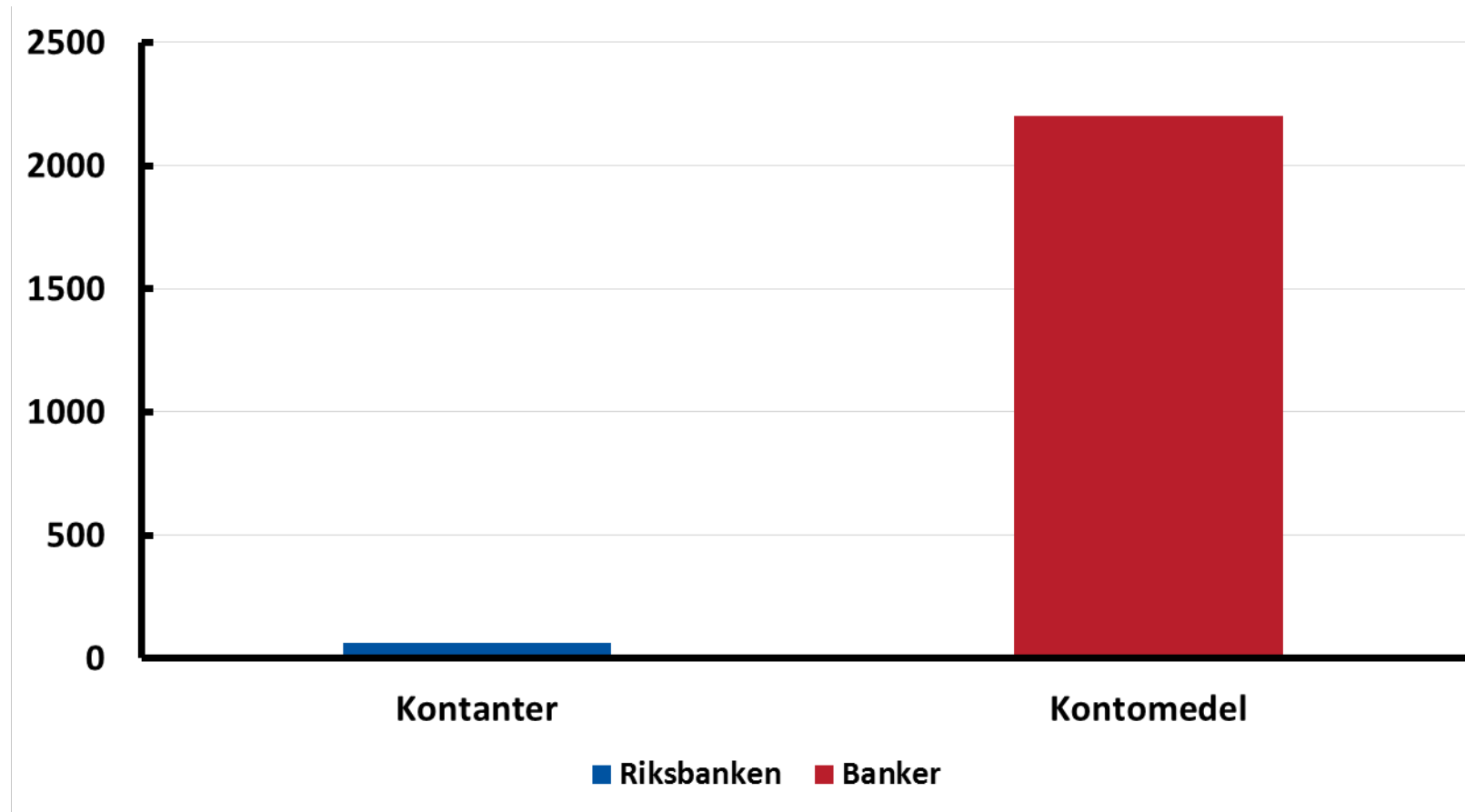

Nya betalningsmedel under 1900-talet

Bara 2 % av dagens pengar är kontanter

SEK mdr.

Källa: Riksbanken

Skillnaden mellan pengar och pengar

**Centralbanks-
pengar**

**Affärsbanks-
pengar**

Betalningsmarknaden har många imperfektioner

- Förtroendet för valutan –en kollektiv nytthet
 - Statlig inblandning motiverad för effektivitet
- Stordriftsfördelar och nätverkseffekter innebär koncentration i monopolsystem
 - Sårbara, ineffektiva, sämre för innovation
- Positiva nätverksexternaliteter
 - Samarbete och standardisering effektivt

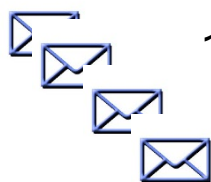
Effektivitetsvinster av koordination

 bankgirot

Kontobaserade betalningar kräver stora IT-system

Alla vägar i SEK bär till RIX

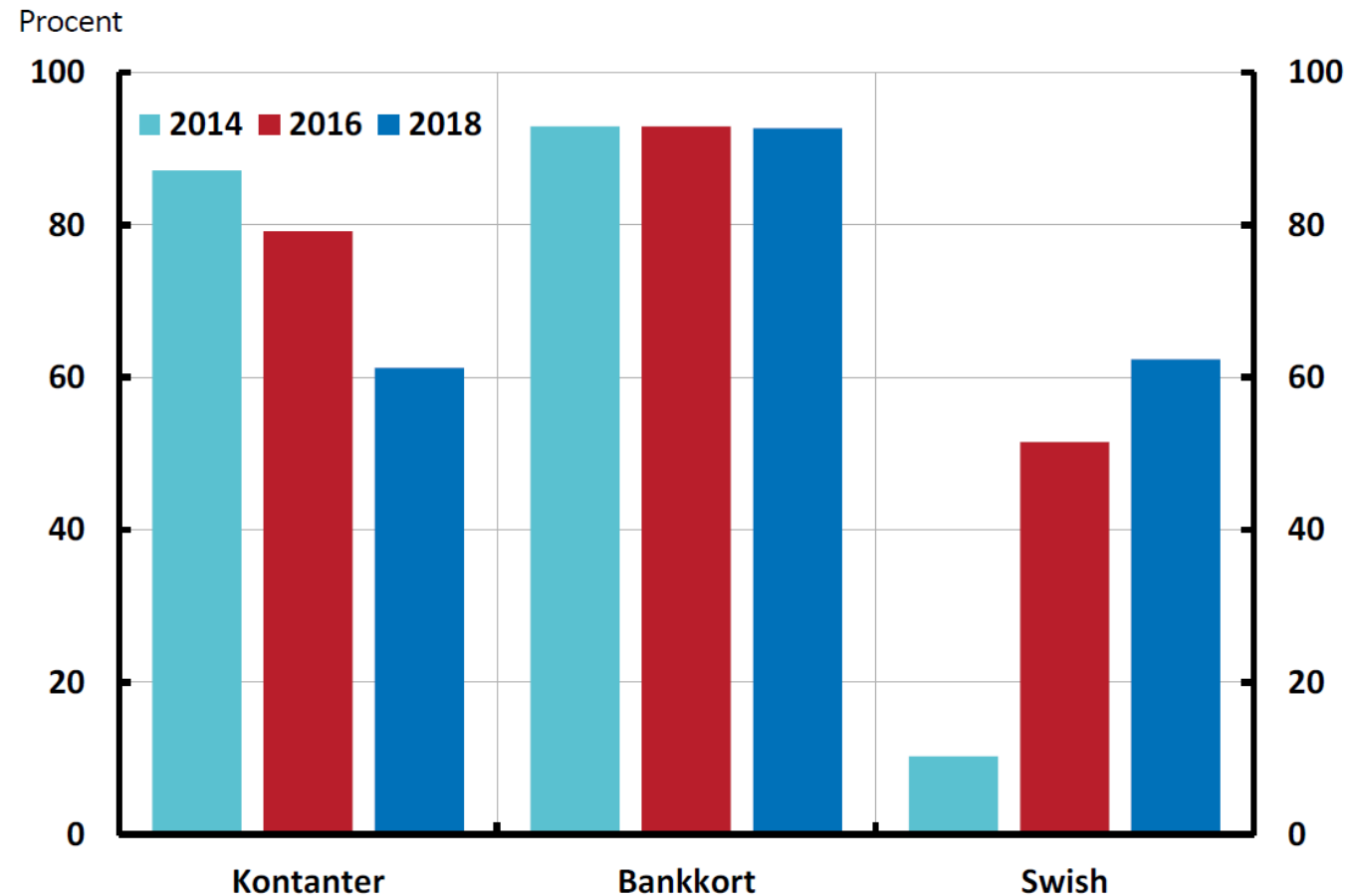

17 842 överföringsuppdrag/dag

641 miljarder kronor omsätts

Svenskar betalar oftare med Swish och mer sällan med kontanter

Diagrammet visar svar på frågan: Vilka betalsätt har du använt under den senaste månaden?

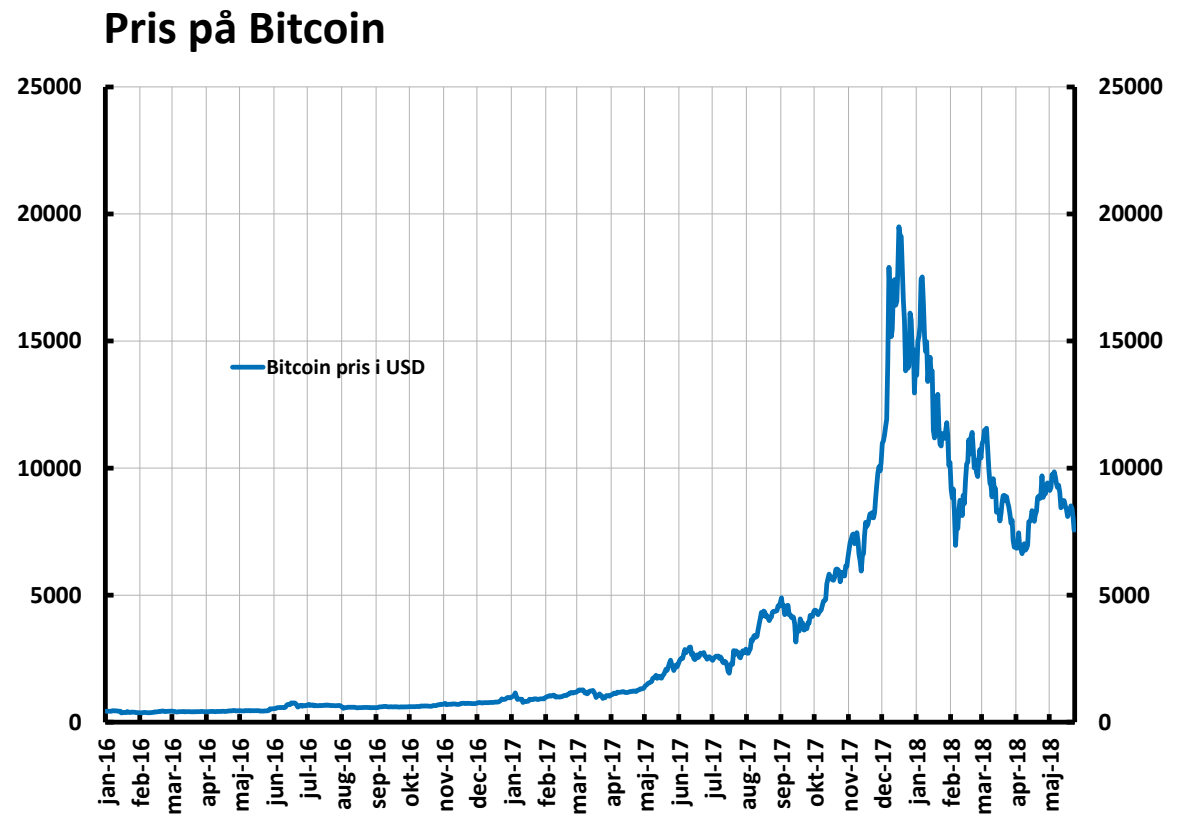
Trender – vart är vi på väg?

- Minskande kontantanvändning
- Momentana betalningar sannolikt ”normen” för hur man betalar i framtiden
- Nya konsumtionsmönster och nya aktörer
- Migration till utländsk infrastruktur och gradvis anpassning av svenska betaltjänster till EU-standard

Kryptovalutor är inte pengar

- Vad är pengar?
 - Betalningsmedel
 - Räkneenhet
 - Värdebevarare
- Bitcoin är en spekulativ virtuell tillgång vars värde ingen garanterar

Källa: Blockchain.info

E-kronan garanterar en statlig närvaro på en marknad där det behövs

- Marknadens imperfektioner leder till ineffektiva monopol
- Svårt att reglera ett monopol, e-kronan ersätter kontanter som back-stop
- Vissa grupper har svårt att klara sig med dagens digitala lösningar
 - Privata marknaden kan inte förväntas lösa detta själv
- Riksbankens betalningsmedel kan förberedas för krissituationer
 - Privata marknaden tar inte hänsyn till den typen av sårbarhet

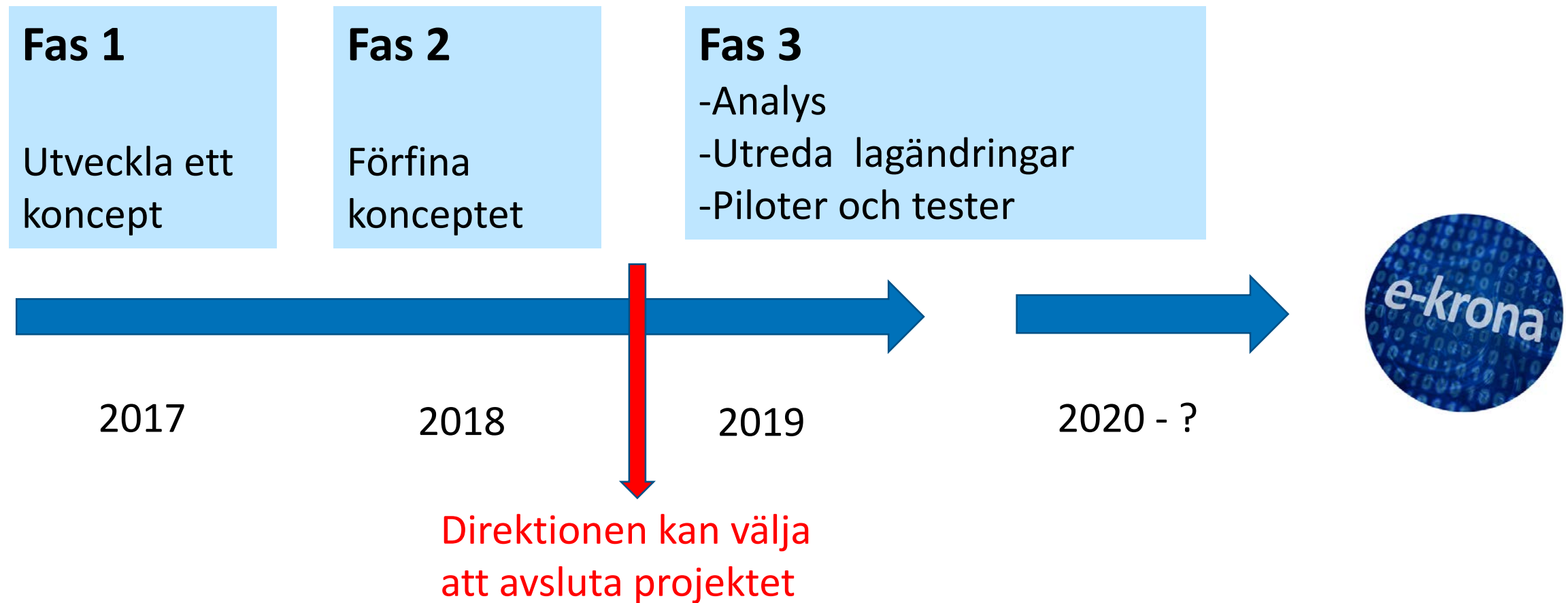
E-kronan: framtidens betalningsmedel?

- Möjliga egenskaper hos en e-krona behöver utredas vidare
- Lagstiftning kommer behövas för tydlighetens skull – dagens lagstiftning ålderstigen
- E-kronans egenskaper får avgöra valet av teknisk lösning

En e-krona? Riksbankens övergripande tidplan

Infrastrukturen – den tekniska plattformen – måste inte finnas i Sverige

Samlokalisering
ECB

Inhemsk
lösning

säkerhet

suveränitet

effektivitet

beredskap

Riksbanken kommer att modernisera utbudet av avvecklingstjänster

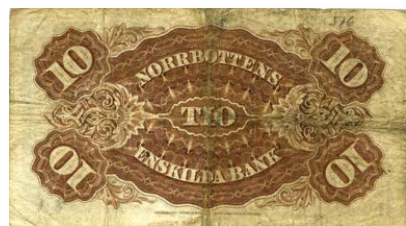
- Givet momentana betalningars ökade betydelse bör Riksbanken tillhandahålla en infrastruktur för momentan avveckling i centralbankspengar
- Konsultation om utökade öppettider i RIX
- E-kronan –beslut i slutet av året
- Riksbankens avvecklingstjänster ska moderniseras
- Fortsatt samarbete med marknaden

Pengar har anpassats efter teknologi och behov genom historien

Statlig peng

Privata pengar

Statlig valuta

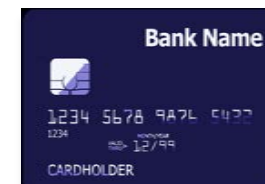

Privata elektroniska pengar

swish®

iZettle

Statlig elektronisk valuta

Tack!